

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te Amsterdam, Dinsdags, be-
halve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 3.00;
voor de buitensteden f 6.00; franko door het gheele Rijk.
Abonnees: Gelden, enz. ZAKKE te adresseren aan het Bureau
van de COURANT.

MAANDAG, 31 OKTOBER.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen
f1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de
regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents
zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de
plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 29 Oktober.

De groote ontwikkeling, die Australië neemt, ten ge-
volge van de goudmijnen daar ontdekt, kan die niet
meer, dan tot nu toe is geschied, worden dienstbaar
gemaakt ten voordeele onzer Oost-Indische bezittingen?
De groote heilzaamheid gouds, welke daar voortdurend
wordt gevonden, trekt daarheen eene steeds meer en
meer toenemende bevolking. De landverhuizing naar
Australië heeft plaats op eene zoo groote schaal, dat veel-
tijds scheepsruimte ontbreekt tot het vervoer der goede-
ren en personen, die van heinde en verre naar het goud-
land gaan. De bevolking van Australië is dan ook der-
mate toegenomen dat de uitvoer van al wat tot het on-
derhoud en de behoeften der bevolking noodig is, niet
staat in verhouding tot de vraag. Zulks is ook voor een
zeer aanzienlijk deel het gevolg van de goudkoorts die
de ingezetenen van Australië niet minder dan de land-
verhuizers heeft aangegrepen, en waardoor en landbouw
en trafiek en nering op Australië grootendeels zijn ver-
laten. De bevolking is naar de goudmijnen gestroomd
met opoffering van alles wat vroeger in haar levens-
onderhoud voorzag, in de hoop van zich binnen korte
dagen, weken of maanden te zullen verrijken.

Men heeft alzoo een verbazenden aanwas van bevolking
dien aanwas verwaarlozing van landbouw, trafiek
en verrijken. De behoefte aan allerlei voort van levens-
middelen, kleeding en huistaad moet dien ten gevolge
groot zijn. En de overvloed van goud bij t gemis van
de eerste behoeften, doet de prijzen van hetgeen er
wordt aangevoerd onvermijdelijk zeer hoog stijgen. Men
heeft steeds meer de noodzaak te kampen, om 1°. de
aan de kusten aangevoerde goederen behoortijk aan de
markt te brengen; 2°. om zijne matrozen te behouden,
of, zoo zij verdwijnen, eene andere bemanning te ver-
krijgen voor de terugreis. Van daar dat de vaart tus-
schen Australië en Europa zoo veel bezwaren oplevert.
Maar zouden ook daardoor onze Oost-Indische bezittingen,
die toch reeds bijzonder gunstig gelegen zijn, niet eene ge-
schiktheid te meer verkrijgen, om partij te kunnen trekken
van de bestaande behoeften in de goudmijnen, die wij
de voortkomende bezwaren om de vaart tusschen Australië en
de koloniën, uit hoofde van den betrekkelijk korten afstand,
veel minder moeten zijn. Java toch ligt met Sumatra
in de onmiddellijke nabijheid van het nieuwe goudland.

Maar is het nog een ander groot belang, waarvan mis-
schien veel voordeel zou kunnen te laten zijn. Namelijk
de groote massa's goud, die Australië voortbrengt, wor-
den meest naar Engeland uitgevoerd en te Londen aan
de markt gebracht. Zou de stroom van dat goud niet
veel meer voordelig deel naar Java zijn te leiden, als
dan op Java een groot aantal volkplant kon worden opgericht,
die zich belasten met de afvoer van goud voor rekening
van partikulieren te maken. En zou deze vraag niet
in aanmerking kunnen worden genomen bij de behan-
deling van de gewichtige sinds lang hangende kwestie
van de verbetering van ons koloniaal bestuur?

Ongetwijfeld zou in dat geval het koper niet de standaard
kunnen blijven van onze Oost-Indische munt, noch ook
op Lede de zilveren standaard, die in t moederland
geldt. Kunnen worden aangenomen: Maar zou er veel
bezwaar zijn, om op Java, in de zoo dichte nabijheid
der goudmijnen, den gouden standaard te laten voeren?
In Java zit men toch rondom in het goud. Niet slechts
in het goud der nieuw ontdekte mijnen, maar ook in
het goud der mantlen van de ons omgevende vreemde
koloniale bezittingen, als die van Engeland b. v., en
andere?

Als de handel tusschen onze Oost-Indische Koloniën
met Australië werd verlevendigd, en daarbij tevens op
Java, van het goud, dat daarheen zou worden gelokt,
munt kon worden geslagen, dan zouden de voordeelen
daarvan, zóowel voor het rijk als voor partikuliere
handelshuizen, groot zijn?

Mischien is het denkbeeld voor geene uitvoering
vatbaar. Maar het is toch der moeite waard, dat het
in ernstige overweging worde genomen door al wie den
handel en den bloei onzer koloniën ter harte gaat.

De aanleiding tot het schrijven van het *Woord over*
de Inquisitie was de onbillijk uitval van Dr. Fruin,
welken de heer Alberdingk Thijm niet onbeantwoord
mocht laten. De laatste had geschreeven in den Tweeden
Bundel van de door hem uitgegeven *Nederlandsche*
Gedichten: »Men moet de inquisitie of het onderzoek
niet verwarren met de straf; het eerste geschiedde
ten wille der Kerkleer; de tweede krachtens de staatswet.»
Men moet door vooroordeelen verblind zijn om deze onder-
scheiding niet te vatten, en vreemdeling op het gebied der
geschiedenis, om te beweerden dat zij, in historischen
zin, betwisbaar is. Dr. Fruin persifleert desniettemin
de aangehaalde woorden als »eene fraaije redenering»,
duidelijk daarmede te kennen gevende, dat hij haar
voor niets dan voor een, zelfs alle beantwoording on-
waardig, sofisme houdt. De heer Alb. Th. was niet
slechts gerechtigd maar eenigermate gehouden tegen eene
zoo cavaliers behandeling op te komen en tegenover den
bespottenden glimlach van den heer Fruin, de nauw-
keurigheid der door hem gekonstateerde onderscheiding
te handhaven. Dat nu doet hij in de uitmuntende bro-
chure, welke wij voor ons hebben en in veler handen
wenschen.

Alvorens over te gaan tot de staving van zijne stel-
ling, heeft echter de heer Alb. Th. gemeend eene kwes-
tie ter sprake te moeten brengen, die met zijn onder-
werp in het nauwste verband staat en waaromtrent zijne
beschouwingswijze hemelsbreed verschilt van die des
heeren Fruin. Wij danken den heer Alb. Th. deze kwestie
niet onbesproken te hebben gelaten en haar zoo voor-
treffelijk behandeld te hebben als door hem geschied is.

Het gold deze vraag: Wat heeft men zich, met het
oog op de belangen der maatschappij, aan de meerdere
of mindere zuiverheid der leerstellingen, die verkon-
digd worden, te laten gelegen zijn? Zij zijn immers
buiten allen invloed op de maatschappelijke feiten die
zich vertoonen en zich uit geheel andere oorzaken ont-
wikkelen! — Zoo spreken zij die de maatschappij izo-
leeren, en het bestaan van alle verband tusschen haar
en de orde der gedachten ontleenen, en het leven dat
zich in haar ontwikkelt, aan eene spontane werking
toeschrijven. Vandaag dan ook, dat zij het volstrekt on-
verschillig achten voor de maatschappij, welk het gods-
dienstege, daarin verkondigde, leerstelsel is: de gods-
dienstege en maatschappelijke orde, zij verkeren doch
niet wederkerig op elkander, zoodat zij aan elkan-
der vreemd, en zoo ontwikkelen zij zich geheel vrij en
paast elkander. Om den wille van het maatschappelijke
belang, behoeft er dus nimmer een onderzoek naar
de zuiverheid der Geloofleer plaats gehad te hebben.

Van de verwerpelijkheid dezer stelling overtuigd en
inzijnde hoezeer het noodig was haar uit de rechten ge-
ruimd te hebben, alvorens zij met de historische be-
handeling van zijn onderwerp te kunnen inlaten, wijdt
de heer Alb. Th. aan de wederlegging dezer stelling
eenige bladzijden, welker inhoud te kernachtig is om in
eenige woorden gereedschap te kunnen worden, van
die wij, om de redenen hier aangegeven, niet ver-
gen. Wat door de tegenpartij daartegen in het midden
zou kunnen gebracht worden, zouden wij gaarne van haar
vernemen. Moet zij er het stilzwijgen op bewaren —
mogen wij dan niet vermoeden dat door haar aan den
aankomst de door hem vooruitgezette premissen, waar het
vooral op aankomt, worden toegegeven?

Zich hier hoe hij de zaak in kwestie bespreekt:

»Dr Fruin, de zaken wat veel naar hare stoffelijke ge-
daante, wat te weinig naar hare geestelijke levenskies
beoordeelende, ontkeet, of miskent althans in den loop
van zijn geschrift, het innig verband tusschen ideeën en
feiten. Hij weigert, in de groote Fransehe Revolutie
de vrucht te zien der voltairiaansche theoriën, die den
dampkring der vorige Eeuw doortrekken en verpest had-
den. Hij zoñ, bij het uitbarsten der cholera in zekere
stad, dit wijten aan de schrale of eenzijdige voeding
der aangetaste personen, en de lucht vergeten, waarin
zij ademden. Hij geloof aan den »Regei" van Scribes
Tooneelspel, *les petites causes et les grands effets*,
en is bereid aan een glas water den val van Bolingbroke

toe te schrijven. Deze vergelijkingen slaan niet op de,
ook in mijn oog, onvermijdelijke ontwikkeling eener
nieuwe orde van zaken uit Frankrijks toestand na Louis XIV,
maar op de Revolutie van het laatste der XVIIIe Eeuw,
gelijk zij zich in hare godloze en onmenselijke afgraven
vertoond heeft. Wat Lamartine, in zijne *Grounds*,
wijt aan de zwakheid en doornheid van den Koning, aan
de geneigdheid der Geestelijken naar tijdelijke zaken, aan
de onregtvaardigheid der Aristokratie, en aan de gebre-
ken van sommige hoofdleiders der gebeurtenissen, kan ik
niet nalaten te wijten aan hetgeen hij de »Kerk der nieuwe
Eeuw" noemt, waarvan d'Alembert en Diderot met Vol-
taire de hoorden waren. Wat zegt, in 1784, de edele
Joseph de Maistre, dien Dr. Fruin »een man van talen-
ten en karakter" noemt, »een man vereerenswaardig en
oui zijne vele deugden beminnelijk"? — »De Eeuw
onderscheidt zich door een geest van vernieling, die
niets heeft gespaard: wetten, gewoonten, staatsinstel-
lingen, zij heeft alles aangevallen, alles geschokt, en de
verwoesting zal zich uitstrekken tot grenzen, die men
nog niet bespeurt.

»Hoe is het nu mogelijk een verband als van oorzaak
en gevolg voorbij te zien tusschen de heiligschendige
denkbeelden, die met eene volharding en behendigheid,
betera zaak waardig, door de volgelingen van Voltaire
vooral onder de jonge lieden verspreid werden, en de
vergoding der menschelijke rede, die als een der ken-
merkende feiten optreedt van de Revolutie, welke de
theorie des opstands in praktijk bracht? Eerst door het
uitspreken eener stelling, pleegt deze tot het volgehust-
zijn te komen der genen op den bodem van wier geest
zij omwoelt. Lag de kiem eener omwenteling in den
boezem der maatschappij bij de dood van Lodewijk den
Veertiende — die kiem werd tot uitbarsting gebracht door
de woorden der filosofen, die uit daarvan voortvloeende
waren voortgekomen. Waar heeft ergens een nieuw
tijdperk zich in feiten geopenbaard, dat niet werd voor-
gevoeld, dat niet omschreven werd door de buitengewone
geesten, die aan dat tijdperk voorafgingen? En als men
in die geesten bloot voorloopters, geen beoordeelaars,
geen oorzaakstellers van de toekomstige gebeurtenis
zien, dan moet men den invloed der prediking op de
wording en uitbreiding aller nieuwe Godsdiensgen ontken-
nen. Ik heb niet gerepen om de metafysische waarheid
des verbands van oorzaak en gevolg (in t algemeen) te
bewijzen; maar als ik een zaadkorrel in den grond zie
strooien en ik zie ter dier plaatsen den boom groeyen,
die op zoodanige kernlegging pleegt te volgen, — als
ik een halve eeuw lang spellingen hoor verkondigen, die
in strijd zijn met de waarheden, welke de maatschappij
beheerschen, en ik zie later feiten verrichten, die met
die stellingen, volkomen samenstemmen, en ik zie de
maatschappij uit elkander vallen — dan moet ik niet
nadere gronden te behoeven om te mogen erkennen en
te durven beweerden, dat die boom is de vrucht van dat
zaad, dat die beroering is het gevolg van ginsche stel-
lingen. Wie onzer neemt het bij zich-zelfen niet waar,
hoe zijne daden, alvorens hij de wereld in te streven,
in te streven, doorgaands in den rupsenstaat van traaglijk-
zich voortbewegende overdenking de vlindervlucht voor-
afgaan? Ik zoñ het besluit opvatten over eene meening
van Dr. Fruin mijn gevoelen te zeggen; en zoñ dit ge-
voelen uitspreken: en men zal mij het bewijs vragen,
dat er verband bestaat tusschen mijn besluit en mijne
blijkende handeling!

»In zonderheid de beoefening van de geschiedkennis der
middelen eeuwen doet ons den omvattendsten invloed zien
van de wereld der ideeën op de wereld der feiten. Of
was het ontzettend Frankrijk geen idee, bij den grooten
Karel, alvorens een feit te zijn? Bestonden de kruis-
tochten niet in den staat van idee, van plichtbewust-
zijn, van geestdriftig begrip »God wil het", alvorens
verwelklijkt te worden? Was de vrijwording van den
Derden Stand niet sinds lang voorgeroeld en door de
didaktici uitgesproken, voor zij in het leven trad? Zoñ
Amerika ontdekt zijn, zonder de theorie van Columbus? —
Ik hoor de laatste vraag door velen met ja, beantwor-
den, en ik ben bereid te erkennen, dat God zich dikwerf
van toevalligheden bedient, om zijne groote oogmerken

te berekenen; maar voor eerst zien wij die toevalligheden niet gebeuren, of de wereld moet rijp zijn voor hetgeen schijnbaar het gevolg is der toevalligheid, en veeleer gezegd kan worden dat den drang der omstandigheden, hoe dan ook, voort te komen, en, ten tweede, een voorbeeld van plotseling en onverwacht plaatsgrijpende feiten niet bewijzen, dat er verband ontbreekt tusschen andere feiten met de ideeën, dieer, door gelijkheid van trekken, vroegere gebeurtenissen en heden, en de ouders van schijnen te zijn. Hoe zou men, in de middeleeuwen, deze waarheid ook hebben kunnen miskennen? Godsvrucht en dapperheid was katechismus des kinds, en begrip der ouderen, alvorens hoedanigheid des jongmans te worden. Het gebod gaat en onderwijst alle volken, beheerschte de maatschappij, en door dat onderwijs, gestuurd door den Doop in den naam des Vaders, des Zoons, en des H. Geestes, werden de helden en Heiligen van dat tijdperk gevormd. En zelfs de barbaren en godlozen, zij leefden van de kracht eens idee: de traditiën hunner voorouders, de eigenaardige begrippen van het recht der kracht en des gezichts, spraken zich uit in hunne daden.

Geen wonder, dat de Kerk deed wat zij vermocht, om de harten en geesten te vervormen naar het tooneel, dat Christus haar gelaten had.

In de stoffelijke orde had God tot het menschedom gezegd: „Wast en vernieuwigvuldigt!“ In de geestelijke orde zeide Hij niet: „Ontwikkelt u vrijelijk, verwerpt alle banden; denkt, geloof, redeneert, gelijk ieder uwer zal goedvinden, opdat de verscheidenheid van stelsels en meeningen ontelbaar zij als het zand der zee.“ In tegendeel: Hij beloofde de Eenheid des geloofs en des Doops; eenen Herder en een kudda; Hij veroordeelde, die de Kerk niet hooren zou. Buiten Zijn weg, buiten Zijne waarheid — geen weg, geene waarheid ten Leven.

Voor de Spijskokerij der Vereeniging van den H. Vincentius, ter gelegenheid van den tegenwoordigen gezondheids-toestand:

Van A. M. D. G.	f 25.00
„ F. A. H.	„ 2.75
	f 27.75
vorige opgave	1019 221
	zamen / 1046 971

Bij de centrale cholera-kommissie zijn op den 28 Oktober aangegeven 3 personen, die alle in het hospitaal zijn opgenomen, overleden 4, in het hospitaal hersteld 1 en blijven aldaar nog 20 personen in behandeling.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toezicht te Rotterdam, zijn aangegeven op 27 Oktober 6 cholera-lijders, overleden geene, hersteld 2.

Te Delft zijn van 24 tot en met 26 Okt. bijgekomen 19 cholera-lijders, 14 hersteld, 15 overleden; blijvende 24 in behandeling.

Te Meppel is de gezondheidstoestand bijzonder gunstig. In de dorpen de Stapel en Lankhorst heeft zich den slechts enkel cholera geval met doodlijken afloop voorgedaan.

Bij beschikking van den 26sten Oktober 1853, n°. 120, heeft de minister van Binnenlandsche Zaken, met wijziging der beschikking van 27 Maart 1853, n°. 8, 2de afdeling, het onderkiesdistrikt **Dubbeldam** (hoofdkiesdistrikt Dordrecht) opgeheven en deze gemeenten, met Wierdrecht en de Mijl, voor de verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gevoegd bij het onderkiesdistrikt **Dordrecht**.

De prijzen der aardappelen zijn te Groningen thans zoo hoog, dat de handel daarin traag is en er veel onverkocht blijft; daar sommige houders niet tot lagere prijzen willen verkoopen. Kleinaardappels f 3, f 3,25 en f 3,50; zandardappels f 2,75 en f 3.

BATAVIA 17 Sept. De Gouverneur-Generaal van Ned. Indië, met gevolg, zetten hante reis door over het eiland Java voort.

Den 16den Augustus bevondt het hooge gezelschap zich te Probolinggo. Z. Exc. en mevrouw Daymaer van Twist begroeten bij voortdurend de beste gezondheid.

Den 18den Sept. kwam ter reede van Batavia Zr. Ms. stoomschip **Batavia**, luit. ter zee van der Moore, met eenige passagiers en eenige posten uit Europa, tot 25 Julij j. l. op de rivier de Maas, den 24den Augustus berigt, dat op den 24den Augustus aldaar twee schokken van aardbeving, zijn geweest, en wel in de richting van het Zuiden naar het Noorden. De eerste schok vond plaats 10 minuten vóór den middag, welke eenige schonden aanhield en wij hevig zag oprechten vier ure smiddags.

De in Indië gehandelde kollektie van behoeve der noodlijdenden te Banda bedraagt thans f 36,726 20.

Dit een voorloopig verslag van den handel en de scheepvaart op Java en Madura over het jaar 1852 blijkt, dat de invoer heeft bedragen eenen som van f 40,292,694, namelijk door de partikulieren voor eenen

waarde van f 31,515,575, en door het gouvernement f 8,777,119, zijnde f 333,396 minder dan in het jaar 1851. De uitvoer bedroeg eenen som van f 58,246,897, waarvan de partikulieren f 23,687,694, en door het gouvernement f 34,559,204, zijnde f 14,942,150 minder dan in 1851. De scheepvaart heeft mede over 1852 een minder gunstig resultaat opgeleverd dan over 1851, zijnde in eerstgenoemd jaar aangekomen 2046 schepen, met 139,107 lasten (waarvan 130 uit Nederland); hetgeen ten voordeele van het jaar 1851 aan scheepsruimte een cijfer vertoont van 20,660. In 1852 zijn vertrokken 2012 schepen, met 143,263 lasten (waarvan 261 uit Nederland), zijnde een verschil ten voordeele van 1851 aan scheepsruimte van 24,970 lasten.

De geheele invoer te Macassar over het jaar 1852 heeft bestaan in voortbrengselen van Europa, Amerika en Kaap de Goede Hoop f 2,651,160; China en Siam f 139,657; Manilla en Bengalen f 391,357; Oosterschen Archipel f 2,347,533; aan specien en geldswaardig papier f 144,324. Totaal f 5,674,031. Te Macassar zijn in gemeld tijdvak aangekomen 1033 schepen, metende 19,905 lasten. De uitvoer heeft bestaan in voortbrengselen van Europa, Amerika en de Kaap de Goede Hoop voor f 997,148; China en Siam f 62,820; Manilla en Bengalen f 209,068; Oosterschen Archipel f 2,376,123; aan specien en geldswaardig papier f 279,420. Totaal f 3,924,579. In 1852 zijn van Macassar vertrokken 1197 vaartuigen, metende 20,732 lasten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 28 Oct. De *Moniteur* deelt een dépêche mede van den Franschen konsul te Bucharest, dd 25 Oktober, van den volgende inhoud:

„Twee Russische stoomvaartuigen en 8 kannonierboten hebben den 23 Okt. getracht den Donau over te steken.

„Zij zijn door het kleine Turksche fort gelegen op den rechteroever van den stroom, met een hevig vuur begroet.

„De luitenant kolonel die de flotille kommandeerde, benevens drie officieren en 12 matrozen zijn gedood. De Russen hebben daarenboven een vijftigtal gekwetsten.

„De Russische rapporten zeggen, echter, dat het de flotille gelukt is het fort in brand te steken.

„Het artikel van den *Moniteur*, waarvan wij gisteren het hoofdstuk hebben medegedeeld, is de volgende: „Geheel aldus:

„Gelijk de onlangs officieel bekend gemaakte dokumenten hebben doen zien, heeft de Oostersche quastie sedert eenige maanden te Konstantinopel eenen nieuwe gedaante verkregen. De Porte heeft gemeend dat op het punt waartoe de zaken waren gekomen, zij van den weg der onderhandelingen moest afgaan, en het schijnt niet meer geoorloofd de hoop te stellen op de afweering van een konflikt. Eene oorlogsverklaring is in het leven der volken geene zeldzaamheid en is niet de eerste maal dat men dezelfde mededingers op hetzelfde grondgebied met elkander in strijd ziet. Het gewigt en de aard der tot het geschit behoorende belangen en die meer regstreeks met de andere Europeesche kabinetten dan Frankrijk betrekken, zijn een reden te meer om met kalme den nieuwen keer te beschouwen dien de Oostersche zaken genomen hebben.

„Bij het begin der krisis had het gouvernement van Z. K. M. het gewigt er van berekend; het begreep dat de onschendbaarheid en onafhankelijkheid van het Ottomaansche rijk bedreigd werden, en zo geen gevaar konden loopen zonder dat de krachten van het evenwigt, waarop de veiligheid van Europa berust, geweldig er door moest lijden. De bezetting der Donau-Vorstendommen, in strijd met de voorwaarden der kontrakten, deed spoedig voor het oog den hard uitkomen, dien van haren oorsprong af de geschillen hadden.

„Op de kabinetten maakte dit een grooten indruk. En dadelijk vereenigde Groot-Brittanje zich met ons tot het doen van demonstratiën ter zee, die ons niet bewijzen, hoe veel waarde het hoefte aan de instandhouding der onafhankelijkheid van Turkije. Beide gouvernementen vonden in die van Oostenrijk en Pruisen eenen medewerking, welk de hoop gaf aan de geopende onderhandelingen ter verkrijging van eenen vreedzame oplossing, het Europeesch karakter te geven dat, er aan verbonden was. Dank zij die wederzijdsche medewerking, ontstond uit de tegeneggelijke gemeenschappelijkheid der belangen, mocht men eenigen tijd de hoop op een vreedzame ontknopping koesteren.

„Men herinnere zich, dat die eenheid der pogingen, geformuleerd werd door een nota, waarin de kabinetten beproefden, zichter niet zonder dat groote mogelijkheden zich hierin voordeden, om aan de krijgvoerende en in geschil zijnde partijen, het wettig deel te geven, dat een elk in hare betwiste geschillen toekwam. De afwijking door een der partijen aan die nota gegeven, deed waaren, dat het gemeenschappelijk werk der We-

ner-konferentie niet volkomen aan het oogmerk zou beantwoorden dat men er zich op had voorgesteld, namelijk de handhaving der souvereine regten van den Sultan, als de eenige zekere waarborg der onafhankelijkheid der Porte, en bijgevolg van het Europeesch evenwigt.

„De Porte alstoen meenende dat slechts oorlog hare waardigheid paste, behoefde het Gouvernement van Z. K. M. den Keizer van de staatkundige gedragslijn niet te gaan die het zich bij den aanvang had voorgeschreven. Toen, gelijk bij de bezetting der Donau-Vorstendommen, vereenigde het zich met de bedoelingen van het Britsche Gouvernement, en beide kabinetten zonden bevelen aan hunne eskaders om de Dardanellen binnen te zeilen, zoodat zij zich in dit oogenblik in de zee van Marmora bevinden.

„De vrede is het voortdurend belang der volkeren. Doordrongen van deze gedachte, gereed den troon bestijgen waarop hem de wet des lands riep, heeft de Keizer de plegtige verzekering gegeven, al zijne krachten te zullen inspannen tot behoud van den vrede waarvoor Europa de weldaden smaakt. Maar deze vrede zou waarheid zijn wezen missen, indien hij ophield op basis te hebben, het evenwigt ter handhaving der regten en der veiligheid van allen.

„Zoodanig zijn de bewoordingen die aanleiding gegeven hebben tot het zenden der vloot van Toulon naar Salamis en van Salamis naar Besika. Zoodanig is nog de gedachte die haar voeren zal naar de nieuwe bestemming die zij heeft ontvangen; zoodanig is het doel, t welk het bewind des Keizers niet uit het oog zal verliezen, zoo lang de vrede bevestigd kan blijven op de eenige grondslagen die hem aannemelijk en zeker maken. Een dusdanige onderneming was waardig de vlaggen van twee groote westelijke mogendheden te vereenigen, en, althet schoone schouwspel te geven van eenen volmaakte overeenstemming zoo in daden als in onderhandelingen.

„Zoo van een anderen kant de twee kabinetten, die aan gezegde gouvernementen in de Weener konferentie hun bijstand verleend hebben, het niet noodig geoordeeld hebben zich aan te sluiten bij de demonstratiën ter zee, gedaan in het belang, dat zij met Frankrijk en Engeland gemeen hebben; dat belang zelf strekt tot waarborg dat hunne onzijdigheid geene onverschilligheid is. Zoo de gouvernementen, die beschikken over materiele middelen, die den meesten invloed uitoefenen op de wereldgebeurtenissen, het zich ten pligt gevoeld hebben, om zich te hegeven nabij het tooneel der handeling, dan zal echter de medewerking der andere kabinetten niet verloren zijn voor de onderhandelingen, die strekken zullen om de oplossing van het geschil gemakkelijker te maken.

„Zoo vele omstandigheden, te zamen gepaard ten gunste eener zaak, welke die van geheel Europa is, zijn allen geschikt de gebeurtenissen met gerustheid te ontmoeten, en de uitkomst met vertrouwen af te wachten.

„Het artikel in den *Moniteur* betrekkelijk den te gevoortlijgen stand der Oostersche quastie, wordt algemeen geacht weinig licht te verspreiden over de houding van Frankrijk en Engeland in deze oogenblikken. De onbeperkte uitdrukkingen geven aanleiding dat de een of eenen vreedelievende strekking in ziet, terwijl de ander daarentegen een oorlogsmatigen geest er in meent te bespeuren. De meeste groote bladen deelen het standpunt van de een of een regel ter inleiding of tot verklaring bij te voegen. De half-officieele bladen alleen voegen er eenige woorden in den geest van het artikel aan toe. Zoo geeft de *Pays* eenen soort van omschrijving van den tekst van den *Moniteur*. Dit blad beweert onder anderen, dat het binnenzeilen van vreemde oorlogsschepen in de Dardanellen alleen dan niet geoorloofd zou zijn, wanneer Turkije in vrede leefde, doch de thans het land in staat van oorlog is en daarenboven de traktaat sedert lang reeds door Rusland het eene zijn geschonden.

„Daarom — zegt de *Pays* — hebben de eskaders zich naar het oorlogstooneel begereu, omdat het belang van het Ottomaansche rijk, het belang van Europa en het belang van het belang hunner eigene waardigheid vorderde, van nabij het oog te houden op de worstelingen tusschen Rusland en Turkije; zoodanig zal zijnen zelf als aan den wereldvrede zijn zij verschuldigd te heleten, dat niet het minste deel van het Turksche grondgebied aan de onverschilligheid van den Sultan onttrokken worde, of dat een overwinnaar Turkije voorwaarde voorschrijft onbestaanbaar met zijne onafhankelijkheid en singelijk omdat zij zergan willen dat de oorlog, de thans in wegerwil der diplomatie onvermijdelijk schijnt zich niet van daar verspreide over Europa, naar de vrede een dringende behoefte is.

„Men wil dat de heer de la Cour, generaal van Frankrijk bij de verheven Porte, zal vervangen worden door den Generaal Baragney d'Hilliers.

„Het schijnt thans zeker dat de vloot den 17den in de zee van Marmora is binnengezeild om te Gallipoli te anker te komen. Gallipoli is een stad van Europeesch Turkije, in Ramlie, gelegen op een schiereiland van den zelfden naam (het oude Chersonesus van

ENGLAND.

DEUTSCHLAND.

De opera de voorgaande week weder begonnen.
Breslauer. Het Nieuw Oosterspel aan den nieuwen
Grieksche patriarch van Constantinopel kennis te geven
van de zaaksmededelingen van koninkrijk en land.

BAITENLÄNDISCHE BEURZEN.

BRUK 27 OKT. Aust. Cert. 10 $\frac{1}{2}$; Den. 8 pc. 78;
 Oostenrijk Met. 5 pc. 80; Spanje 1—3 pc. 19 $\frac{1}{2}$;
 pCt. 37; Mexiko 17 $\frac{1}{2}$.
 FRANKFORT, 28 OKT. Met. 5 pCt. 77 $\frac{1}{2}$; W. Bank-Ak-
 tien 1295; W. Loten fl. 250, 114; Spanje 1 pCt. 20 $\frac{1}{2}$; id.

PREIS-COURANT DER EFFECTEN

Wisselkoers

Paris	2/m	55 1/2	Livorno	2/m	59
Bordeaux	2/m	55 1/2	Napels	2/m	81
Madrid	1/m	55 1/2	Petersburg	6/w	180
Cadix	3/m	243	Wenen	6/w	80
Seville	240	240	Augsburg	35	98
Bilbao	241 1/2	241 1/2	Frankfort	2/m	55
Kissabon	2 1/2	2 1/2	Hamburg	2/m	55
Porto	2/m	46	London	2/m	60
Genova	2/m	46	Rotterdam	2/m	55

HANDELSBEREITEN.

PER OVERLAND-MAIL

Blood test at sea, blood Butavia, 17 September 1955. 799x

Blauwe Salempores, in een doen en zonder de minste at-
tentie bij de lagere prijzen der ruwe Callicots. Van Blauwe
Drills worden groote partijen aangevoerd en zijn de prijzen

AMSTERDAM, 29 October.

OVERZICHT DER VEER

OVERZIGT DER WEEK.

f 32, 32½; B K N° 1 f 31, 31½, N° 2. f 30, 30½; S & T
N° 1. f 31, 31½, N° 2. f 30½, 30½; B & H N° 1. f 30½,
f 31, N° 2. f 29½, 30; W & Z f 30, 30½ — *See* *Kendall's words*

zeer hoog voor Noorwegen betaald. In Consumtie is geen prijsverandering te vermoeden.

In SPICERIJEN niets gepasseerd; de notering is als volgt: Noten N° 1. 222 cs., N° 2. 210, N° 3. 146 en N° 4. 110 cs. — *Foelie C & D* 198 a 200 cs.

GEDROOGDE FRUITEN. *Krenten*. De verlaagde prijzen van bijsoorten van *Krenten* heeft wederom meerderen kooplast opgewekt tot f 26 a 28 voor 1831er *Patras* en f 32 voor knap *Cephalonische*, waartoe nog gezocht blijft; supra mooi goed zeer schaarsch en ferm op f 48 a 50 gehouden. — *Kozijsen* onveranderd.

Rijst. Bleef deze week in eene geanimeerde stemming, tengevolge van de aanhoudende aanzienlijke orders van het buitenland, en bij aanzienlijke omzettingen werd konlant de navolgende prijzen besteed: *Gep. Java* en *Arracan* f 10 a 10½; *gep. Voorloop Arracan* f 11 a 11½; *gep. Voorloop Java* f 11 a f 11½ en *gep. Tafel* f 12½ a 13.

Potras goed prijshoudend *Nieuwe Petersburger Casan* met f 14½ zeilende betaald. *Toskaansche* f 15 E. in loco.

Verw. Indigo. Geene afdoeningen uit de eerste hand te vermoeden, het artikel is prijshoudend, doch koopers meer gereireerd. — In veiling tegen 2 November: 28 ceroenen *Caragies* en 72 ceroenen *Guatimala Indigo*. — *Cochinille*.

Niets in gepasseerd. — *Verfhouten*. Geene enkele transitatie te vermoeden, de prijzen zijn geheel onveranderd; 25 ton zeer mooi *Cuba Geelhout* zijn aangevoerd en op f 6, eerste hand ter markt. — *Harst*. Genoegzaam opgeruimd en niet in detail a f 4½ eerste hand te koop. — *Quercitron*. 440 balen *Baltimore* met f 4½ betaald en blijft alzo te koop. — *Terpentijn-Olie*. Van *Bayonne* zijn 381 vaten aangevoerd, waarvan echter verscheidene partijen transitio. — Geene verandering in prijzen slits ons vorig berigt. — *Zwavel*. 25 ton goede *Secunda* zijn met f 3½ Entrepot betaald. — *Lood*. Tot vorige prijzen is er voortdurend veel handel geweest, blijft zeer vast op f 13½ a 14. — *Meekrap*. Met meer handel, de prijzen wel zoo aangenaam.

Sterke Dranken. *Genever* 100 % eerste soort f 26, tweede soort f 24½. — *Moutwijn* 91 % f 20½ pr. vat a kont.

Hennep. Met belangrijke omzet en willig gestemd. — In veiling zijn verkocht: 665 bundels *Venetiaansche*, grootendeels boven taxatie en voor uitvoer naar België en Rijnwaarts. — Tegen 7 November zullen nog in veiling verkocht worden: 54 bundels *Memelsch Uitschot* en 320 koggels *Memelsch Brak*; alsmede 272 bundjes ongehekelde *Venetiaansche* en 98 bossen beschadigde *Petersburger halfrein*.

BANCA TIN op f 21 met weinig zaken. — *Koper* onveranderd.

Hout zeer ferm. *Havana* f 16 in E. — *Inlandsche* op f 18 a 19 gehouden. — *WAS*. *Inlandsch geel* 92 a 93.

Verw. Talk en *Smeer* prijshoudend, worden alleen maar voor Consumtie verhandeld. — *Traan*. Met beperkte vraag en onveranderde prijzen. — *Patentolij* f 39 a kontant.

ROTTERDAM, 28 Okt. Van de heden geveilde 20/1 en 55/2 booten *Zantische Krenten* z.n. 15/1, 49/2 booten verkocht tot f 19 1/4 a f 29 en het restant opgehouden tot f 22 a 27.

GRAANMARKT.

MIDDELBURG, 27 Okt. Tarwe, puike *Nieuwe Zeeuwsche* f 13 a 14,jarige *Zeeuwsche* f 14 a 15,50 naar deugd; puikejarige *Walchersche* f 15,25 tot 15,75 naar deugd, puike *Nieuwe* f 14 a 15 naar kwaliteit. — *Rogge*, puike soort f 10,75, mindere kwaliteit f 10,50. — *Gerst*, *Winter* f 8,50, *Zomer* f 8. — *Gort*. *Parel* f 10, *Gort* N° 8, f 19. N° 2, f 17. N° 1, f 15. — *Walchers*. *Witteboonen* puike soort f 18 a 18,25, mindere f 12,50 a 12,75; *Dito Bruineboonen* f 13 a 14 naar kwaliteit; *Walchersche Paardeboonen* begin beters f 8, laier f 7,75; *Dito Groene Erwten*, kleine f 10,50 a f 11, groote f 12 a 13. *Zeeuwsche Paardeboonen* puike f 7,50. *Dito Groene Erwten* f 10. — *Koolzaad*, puike kwaliteit, van den *Zolder* ter veil, f 13,25. — *Raap-Olie* f 39; *Pareut-Olie* f 41; *Lijn-Olie* f 35 pr. Vat. — *Harde Lijnkoeken* f 11 pr. 104 stuks.

ANTWERPEN, 28 Okt. *Koffij*. Tot vaste prijzen zijn verkocht 200 balen *Batavia* en 175 balen *St. Domingo*.

Gruisen. Vaste markt met zeer weinig zaken door de hooge worderingen der houders.

Huiden. In den loop dezer week zijn verkocht circa 4000 stuks *Buenos-Ayres* en *Rio-Grande* tot iets minder vaste prijzen.

Potassch. Zoowel op levering als voor dadelijk zijn verkocht 170 vaten *Petersburger*.

Rijst. Met belangrijke zaken en hogere prijzen. Sedert gisteren verkocht: 5200 balen ongepeld *Arracan*, 2000 balen gepeld en 700 balen *Patna*.

LONDEN, 27 Okt. *Suiker*. Vreemde soorten blijven zeer kalm zonder zaken.

Koffij. De prijzen zijn onveranderd gebleven. *Ceylan Native* 48 a 46 s. 6 d. na kwaliteit.

Talk. Kalm met weinig handel. *Petersburger* in loco 58 a 57 s. 6 d.

LIVERPOOL, 27 Okt. *Katoen*. Met vaste markt, en zonder prijsverandering, zijn verkocht 5000 balen.

BORDEAUX, 25 Okt. *Voorloop*. 3/6 blijft op fr. 165 voor dadelijk.

SCHEEPSTIJDIGEN.

NAAR DE GOEDE HOOP, 22 Sept. Het Nederlandsche

Compagnie *Hekla*, Luit. 1e klasse van *Woerden*, van *Batavia* naar *Nederland*, is den 29 Augustus, met schade en

gebrek, aan *Wier*, in de *Simons Baai* binnengeloopen, hebbende den 29 Augustus, alhier op de kust, een hevigen storm

doorgestaan en daardoor veel schade bekomen.

IN GEDRAGEN:

TEXEL, 28 Okt. *Schip*, naar *Willen T. D. Lienwen*, *Sagitta*, *Batavia*. — *E. J. Soren*, naar *Robert Peel*, id. — *I. v. Cowes*.

HELVOET, 28 Okt. *H. Brodier*, naar *Peter*, *Sorabaya*, *I. v. Cowes*. — *L. Moisan*, *Alcyon*, naar *Erasmus*, *Sorabaya*, *I. v. Straat Sunda*, 4 Sept. Luit. *Nicholas*, naar *Ms. Schooner*

Brik Banka, *Batavia* n. *Nederland*.

BATAVIA, 26 Aug. *Teerling*, *Wetterveen*, *Rotterdam*.

UITGEZEILD:

TEXEL, 28 Okt. *B. van der Velde Smit*, *Aurora*, *Livorno*.

HELVOET, 28 Okt. *A. Petersen*, *Speculation*, *St. Ubes*.

BATAVIA, 28 Aug. *Keus*, *St. Helena*, *Rott.* — 30 Aug. *Keus*, *Europa*, id.

SAMARANG, 10 Aug. *V. d. Burg*, *Koning Willem III*, *Nederland*.

SJERABAYA, 16 Aug. *Kyle*, *Nestor*, *Amsterdam*.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 8en Sept., op 1° 17' N. Br.: *Alblasserdam*, kapt. *Pott*, v. *Hartlepool* n. *Batavia*.

Den 22 Okt., op 47° 3' N. Br., 7° 47' W. L.: *Zuid-Holland*, kapt. de *Boer*, v. *Londen* n. *Geelong*.

Kapt. *Schaap*, van *Batavia* in *Texel* binnen, rapporteert, den 23en Oktober, op 49° 30' N. Breedte en 7° 30' W. Lengte, gepraaid te hebben, het schip *Bacchus*, kapt. *Hofker*, van *Dordrecht* naar *Odessa*.

Den 14en Julij, op 34° 12' N. Br., 8° O. L. *Lodewijk* *Anthony*, kapt. de *Wijn*, v. *Amst.* n. *Port Philip*.

Den 10 Sept., op 43° 18' N. Br. 23° 34' W. L. *Australie*, kapt. *Tange* v. *Rotterdam* n. *Batavia*.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, *Sir Robert Peel*, *Soron*: 810 kann. *Suiker*, 474 z. *Rijst*, 2000 *Huiden*, 3500 *Bindrottingen*, *James Barge*; 588 kann., 660 z. *Suiker*, *Bunge* en C°.

BATAVIA. *Sagitta*, *Schaap*. 3348 b. *Kofa*; 574 k. *Suiker*, 322 scq *Tin*, 154 b. *Bindrottingen*. N. H. M.

SCHIEDAM.

BATAVIA, *Loopuit*, *Bouwmeester*: 3635 b. *Koffij*, 625 k. *Suiker*, 1 partij *Geelhout*; 388 sch. *Tin*. 1024 b. *Bindrottingen*, *Nederlandsche Handel-Maatschappij*.

ERRATUM. Waar wij gisteren geschreven hadden: de *Mézade*, heeft de zetter gelezen de *Mérode*.

ADVERTENTIE.

In het laatst van 1851 werd ik door de **REVALENTA ARABICA** van eene zeventigjarige hevige

maagziekte, met bloedspuwen vergezeld, spoedig geheel genezen. Ik bleef gezond gedurende het geheele jaar 1852,

maar in het begin van 1853 kreeg ik weder eene bloedspuwing, zonder dat ik daarvan eene oorzaak aan te

geven weet, en vier weken later stelden zich ook de maagpijnen weder in. Ik ben toen in het Gasthuis gegaan,

om de noodige hulp en goede verzorging te vinden, die ik te huis niet hebben kon. Ik ben daar langer dan vijf

maanden gebleven, en heb, niettegenstaande men mij met alle mogelijke zorg en opzettendheid behandelde,

mijne gezondheid niet weder kunnen erlangen. Met de vaste overtuiging, dat niets dan de **REVALENTA**

mij kon genezen, en in de stille hoop, dat de Voorzienigheid mij nog eens eene helpende hand zou laten

vinden, en ik ook ten tweedemale mijne herstelling aan dit Gezondheidsmeel te danken hebben zou, verliet ik

in Junij het Gasthuis, zieker dan ik er ingekomen was. — Mijne bede werd verhoord, mijne hoop niet teleurgesteld. Nadat ik vier weken tweemaal daags **REVALENTA**

gegeten had, waren de maagpijnen verdwenen, en na nog zes weken was ik weer zoo gezond als ooit. Wie aan maagpijn geleden heeft, kan alleen gevoelen, hoe veel waarde zulk een natuurprodukt heeft,

en hoe de gelukkige ontdekking dankbare erkenning verdient.

W. KOST.

AMSTERDAM, 22 Oct. 1853. in de *Zoutsteeg*, boven N° 92.

De **REVALENTA** is een voedzaam en geneeskrachtig Meel, dat in deze tijden aan gezonden en zieken aan te bevelen is. Zij maakt eene grage maag en geneest zeer voorspoedig hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrichtingen, verstoppingen, zuur, krampe, buikpijn, stuipen, maagkanker, maagwater, diarrheae, zenuwziekte, galachtigheid, aandoening van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, toring (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, rheumatiek, jicht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten of op zee, neerslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, hoeste, aamborstigheid, benaauwdheid op de borst, slijmzichte, ongedurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, beving, rikeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting, misnoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, enz.

Du Barry's Revalenta wordt in het **VERKOOP** **HUIS** en de bekende Depôts verkocht.

1 £ 2 £ 5 £ 12 £

2 Guld. 3½ Guld. 8 Guld. 16 Guld.

Dubbel geconcentreerde zijn in de grootere Canisters ook voorhanden.

Eene Holl. Gebruiksaanwijzing is bij iedere doos.

Op aanraden van eenige Heeren Doctoren zijn wij zoo

veel meer opmerkzaam te maken, dat dit Meel

er krachtig toe bijdragen kan, in behandeling zijnde

Patienten te genezen.

(3407)

Een fatsoenlijk R. C. Weduwe door sterf buiten mid

van bestaan geraakt, zoekt in een niet al te druk

houden, eene plaats als **HUISHOUDSTER**,

wel tot Oppassing eener Ziekelijke Dame te adst

Iemand hierop reflecteerende vervoege zich met brieven onder Lett. A. Z. bij Gebr. van LANGENH

te 's Hage.

VORMSELPLATEN

De Boekhandelaar J. R. VAN ROSSUM te Utrecht uitgegeven:

Vormselplaat, sierlijk gesteedrukt, met net

mede ter invulling. Prijs 25 C

Dito kleiner formaat, geschikt om in een Kerkbo leggen. Prijs 5 C

HH. Geestelijken welke genegen zijn iemand hu gemeent met den verkoop dezer platen te belasten lieven zich daartoe aan hun gewonen Boekhandelaar wenden, door wien een behoorlijk rabat zal worden toegestaan.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een

treffelijk middel in gevallen van leverkwade

gebrek aan spijsvertering.

De heer Wilson welke kortelings is teruggekome

Bengalen, waar hij gedurende onderscheidene ja

dienst der Oost-Indische Compagnie was geweest,

voegde zich onlangs ten huize van den professor H

en betuigde hem zijne volmaakte tevredenheid o

goede uitwerking zijner onvergelykelijke pillen.

Jaren had hij aan leverziekte en gebrek aan spi

ring geleden, welke laatste genoemde ongesteldheid

was, dat hij maanden lang niets dan zeer ligte

kon gebruiken; geene andere middelen baatten hem

de pillen van Holloway, door welker gebruik hij

volmaakt weder hersteld is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als v

Doosjes Pillen a f 0.80, f 1.85, f 3.00, f

f 13.50, f 20.50.

Potjes Zalf a f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f

f 22.95.

Zijn op franco-aanvragen a contant te bekome

B. Adams, Apotheker, Heerengracht hoek Utrecht

straat, N° 22 te Amsterdam, bij *A. P. Muller*, in de

en bij *J. Schatman*, hoofd-depohouder, te *Amst.*

alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Est*

ment.

In den Boekhandel van **C. L. VAN LANGENH**

wordt met succes gedebeerd:

EEN WOORD OVER

DE INQUIZITIE;

Kantteekening op het jongste geschrift

Dr. **FRUIN**, door **J. A. ALBERDINGK THIJM**, Prijs 30 Cents.

LETTERE A L'AUTUER

DE LA

BROCHURE.

INTITULEE:

DÉFENSE DES SOCIÉTÉS SECRÈTES PROTÉS

DANS LES

PAYS-BAS.

Prijs 25 Cts.

Ook verzoekt bovengenoemde zeer vriendelijk

handelaren, die nog exemplaren in commiss

hebben van: **J. A. ALBERDINGK THIJM**, G

TEN uit de verschillende tijdperken der

Zuid-Nederlandsche Literatuur, Eerste Ba

onverwijld terug te zenden, aangezien dit

is uitverkoht.

Te Amsterdam bij **C. L. VAN LANGENHUYSEN**, Drukker